

Д.К. Антонов

здобувач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.985/7

ОСОБЛИВОСТІ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПОРУШЕННЯМ АВТОРСЬКОГО І СУМІЖНИХ ПРАВ

Досліджено актуальні для теорії ОРД і практики діяльності підрозділів ДСБЕЗ проблемні питання з оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних із порушенням авторського і суміжних прав.

***Ключові слова:** оперативно-розшукове забезпечення розслідування злочинів, досудове слідство, документування злочинної діяльності, оперативна розробка, реалізація матеріалів оперативно-розшукової справи, оперативно-розшукова інформація.*

Исследуются актуальные для теории ОРД и практики деятельности подразделений ГСБЭП проблемные вопросы по оперативно-розыскному обеспечению расследования преступлений, связанных с нарушением авторского и смежных прав.

***Ключевые слова:** оперативно-розыскное обеспечение расследования преступлений, досудебное следствие, документирование преступной деятельности, оперативная разработка, реализация материалов оперативно-розыскного дела, оперативно-розыскная информация.*

The problem questions for the OSA (operative searching actions) and fro practical functioning of the state service safety departments (SSSD) are under discussion. The main concern is about the operative searching provisions of the crimes as to the violation of the author's rights.

***Keywords:** operative searching provisions of the crimes, criminal actions documenting, operative developments, realization of the operative searching documents, operative and searching information.*

Постановка проблеми. У теорії ОРД оперативно-розшукове забезпечення досудового слідства деякими вченими розглядається як один з організаційно-тактичних комплексів оперативно-розшукових заходів, самостійна організаційно-тактична форма ОРД. Проблемність оперативно-розшукового забезпечення досудового слідства полягає в тому, що для того, щоб успішно його здійснювати, працівники ДСБЕЗ повинні мати уявлення про його сутність, завдання і механізм його здійснення, відмінність від оперативно-розшукового супроводження. Крім того, дискусійними серед учених і практиків залишаються питання оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Б.Є. Богданов, розглядаючи оперативно-розшукове забезпечення розслідування економічних злочинів, вважає, що це система логічно пов'язаних і взаємообумовлених заходів, реалізованих оперативними працівниками для своєчасного порушення кримінальної справи за фактом виявлення конкретного злочину, рішення питання про початок розслідування, проведення його в оптимальний термін, з достатньою повнотою й всебічністю [1, с. 11].

На нашу думку, цінність дефініції, сформульованої Б.Є. Богдановим, полягає в тому, що оперативно-розшукове забезпечення ним розглядається як системне утворення, що складається з низки елементів, а саме:

а) слідчий і органи дізнання (в особі оперативних підрозділів) об'єднані загальною метою й зобов'язані прикладати спільні зусилля для розкриття й розслідування злочинів, поєднуючи властиві їм методи й засоби здобування інформації при точному розмежуванні компетенції;

б) діяльність працівників ДСБЕЗ, якщо вона здійснюється у зв'язку з порушенням кримінальної справи і провадженням досудового слідства, має стосовно процесуальної діяльності забезпечувальний характер і повністю підпорядкована інтересам слідства;

в) основною метою оперативно-розшукового забезпечення процесу розслідування злочинів економічної спрямованості є створення сприятливих умов для повного, всебічного й об'єктивного розслідування;

г) суб'єктами забезпечення процесу розслідування економічних злочинів необхідною для слідства інформацією є, як ми вже зазначали, працівники підрозділів ДСБЕЗ, за матеріалами яких ухвалено рішення про порушення кримінальної справи і які наділені правом і обов'язком здійснювати оперативно-розшукову функцію;

д) об'єктами розглянутої діяльності виступають факти, особи, обставини, предмети й документи, необхідні для розкриття й розслідування цього виду злочинів, тобто відомості про носіїв доказової інформації.

Наразі термін «оперативно-розшукове забезпечення розслідування злочинів (кримінального судочинства)» все частіше використовується в науковій літературі [2; 3, с. 41-50]. На думку В.А. Волинського й М.А. Удовидченко, «йдеться про забезпечення оперативними силами й засобами всього процесу розслідування – від порушення кримінальної справи до завершення слідчого провадження у справі й розгляду його в суді».

При цьому вирішується безліч досить різноманітних організаційних і тактичних завдань, які можна умовно розділити на дві групи:

1) завдання, що пов'язані безпосередньо з розкриттям і розслідуванням злочинів: забезпечення слідчого оперативною інформацією про всі обставини злочину; установлення оперативним шляхом невідомих раніше епізодів злочинної діяльності, учасників злочинних угруповань, місць знаходження майна, що підлягає конфіскації; вико-

нання його окремих доручень про провадження пошукових і слідчих дій (наприклад, про обставини, що відкрилися у процесі досудового слідства); надання йому допомоги в підготовці й проведенні складних трудомістких слідчих дій тощо;

2) завдання, що націлені на створення можливо сприятливих умов для процесу розслідування, спрямованих на попередження й припинення будь-яких спроб здійснити на слідчого й інших учасників процесу протиправний вплив з боку осіб, не зацікавлених в об'єктивному розслідуванні справи [4, с. 21-22].

На думку більшості вчених, оперативно-розшукове забезпечення розслідування злочинів являє собою складну діяльність.

У той же час вибір форми оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів неминуче залежить від обсягу й характеру завдань, що підлягають рішенню в ході даної діяльності [5, с. 271-272].

На наш погляд, оперативно-розшукове забезпечення розслідування злочинів, що розглядаються, має починатися до порушення кримінальної справи, а саме вже з моменту документування протиправних дій перевіряємих (розроблюваних) осіб, що свідчать про порушення авторського і суміжних прав. У зв'язку з цим ми не поділяємо точку зору Ю.Ф. Кваши, який вважає, що оперативно-розшукове забезпечення (супроводження) розслідування настає за порушенням кримінальної справи [6, с. 159].

Вважаємо, що вже на початковому етапі документування вказаної категорії злочинів оперативним працівникам необхідно планувати свою діяльність так, щоб отримані фактичні дані дозволили згодом слідчому не тільки порушити кримінальну справу за оперативними матеріалами, але й використовувати ці матеріали при розслідуванні злочину, у тому числі при доказуванні злочинного порушення авторського і суміжних прав.

Необхідно також зазначити, що в період підготовки до реалізації оперативно-розшукових даних передбачається тісна співпраця слідчого й оперативного працівника з метою визначення завдань, які вони мають вирішити у зв'язку з порушенням кримінальної справи на базі матеріалів оперативної розробки. Велика увага на цьому етапі повинна приділятися діяльності оперативного працівника щодо систематизації матеріалів, що містяться у справі, оперативної розробки й ухвалення рішення про їхню реалізацію. Залежно від характеру й особливостей оперативно-розшукової справи матеріали, що містяться в них, систематизуються в хронологічному порядку або за епізодами. Систематизація матеріалів оперативної розробки повинна закінчуватися складанням відповідного документу, який би підбивав підсумок діяльності оперативного працівника з документування злочинних дій розроблювальних осіб [7, с. 10].

Питання про визначення моменту, з якого слідчий може брати участь у вивченні оперативних матеріалів, оцінювати їх і давати ре-

комендації оперативним підрозділам про можливе використання таких матеріалів, а також про проведення додаткових оперативно-розшукових заходів, є дискусійним.

У літературі й наукових працях існують два підходи до вирішення даного питання. Прихильники першого напрямку виходять із того, що така діяльність слідчого виходить за межі його повноважень, що надані йому кримінально-процесуальним законом. Так, С.В. Бородин і А.Ф. Осіпов, як і деякі інші вчені, вважають, що слідчий не повинен брати участь у рішенні питання про реалізацію оперативно-розшукових матеріалів, яке приймається до рішення питання про порушення кримінальної справи [8, с. 64].

Однак існує й інша точка зору на зазначену проблему. На думку В.М. Бурикіна і Ю.Т. Деревягіна, зміст висновків слідчого не залежить від того, чи знайомиться він у процесі ОРД з матеріалами, офіційно надісланими йому для рішення питання про порушення кримінальної справи й провадження розслідування, або здійснює це, щоб висловити свою попередню думку щодо достатності в цих матеріалах підстав до порушення кримінальної справи й фактичних даних для розкриття злочину. Навряд чи є що-небудь негативне в тому, що слідчий, ознайомившись із деякими матеріалами оперативно-розшукової справи до її реалізації, висловить рекомендації про те, які матеріали можуть додати розробці перспективний характер. Слідчий краще, ніж оперативний працівник, може визначити наявність чи відсутність в оперативних матеріалах законних приводів і достатніх підстав для порушення кримінальної справи [9, с. 51-52].

Підтримуючи наведену точку зору, А.І. Кривенко пише, що було б більш правильним, якби кримінальну справу за оперативними матеріалами порушував не той слідчий, що давав рекомендації з оперативно-розшукової справи, а інший. Це позбавило б слідчого можливих докорів в упередженості й необ'єктивності [10, с. 119].

На нашу думку, друга позиція більшою мірою відображає сучасну практику оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів і не суперечить приписам відомчих нормативних актів, що регламентують, зокрема, взаємодію слідчих з оперативними підрозділами при розкритті злочинів.

Таким чином, ми вважаємо, що *оперативно-розшукове забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних із порушенням авторського і суміжних прав, – це комплексна система оперативно-розшукових заходів, що заснована на вимогах закону й відомчих нормативно-правових актів та спрямована на безперервне, своєчасне й повне забезпечення досудового слідства інформацією, яка містить сукупність фактичних даних про обставини, що характеризують різні сторони вчиненого злочину, пов'язаного з порушенням авторського і суміжних прав.*

Мета нашої статті – розкрити особливості оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням авторського і суміжних прав.

Виклад основного матеріалу. Стосовно розглянутої проблеми на даному етапі потрібно визначити головне: які дані, що отримані оперативним шляхом, об'єктивно підтверджують незаконне використання або розповсюдження тією або іншою особою контрафактної продукції, як може слідчий, якому буде доручено розслідування, на підставі цих даних вирішувати завдання порушення кримінальної справи й доказування. Невірна оцінка цих даних тягне необґрунтоване порушення кримінальної справи і її припинення надалі.

Аналіз практики розкриття й розслідування зазначених злочинів, вивчення літературних і нормативно-правових джерел з даної проблеми дає підставу зробити висновок про те, що легалізувати результати ОРД з метою їх використання в кримінальному судочинстві можна при дотриманні таких вимог:

а) наявність в оперативних матеріалах достатніх даних, що вказують на ознаки злочину, у тому числі час, місце й спосіб вчинення, збиток, конкретні обставини, відомості про осіб, причетних до злочину;

б) оперативно-розшукові заходи проведені у відповідності до ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», що встановлює види цих заходів, підстави й умови їхнього проведення;

в) результати оперативно-розшукових заходів оформлені відповідно до норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», а також міжвідомчих й відомчих нормативних актів;

г) забезпечена безпека осіб, що здійснюють ОРД, у зв'язку з використанням результатів ОРД, отриманих з їхньою участю, для формування доказів [11].

Також слід зазначити, що елементом оперативно-розшукового забезпечення кримінального судочинства варто визнати подання в орган дізнання, слідчому, прокуророві або в суд, у провадженні якого перебуває відповідний матеріал або кримінальна справа, даних, що містять відомості про ознаки злочину, котрі стали відомі в ході здійснення оперативно-розшукових заходів.

Можна погодитися з думкою авторів, які вважають, що результати ОРД можуть використовуватися як приводи й підстави для порушення кримінальної справи, бути репрезентованими оперативними підрозділами органу дізнання або слідчому й у доказуванні тільки в тому разі, якщо вони відповідають таким вимогам:

- належності результатів оперативно-розшукових заходів до конкретної кримінальної справи;
- законності вжиття відповідних оперативно-розшукових заходів;
- дотриманню положень кримінально-процесуального законо-

давства, що визначають роботу з доказами, порядок і підстави порушення кримінальної справи;

- забезпеченню режиму таємності.

Відповідно до ст. 10 «Використання матеріалів ОРД» Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» органу дізнання, слідчому, прокуророві або в суд результати ОРД представляються у вигляді рапорту про виявлення ознак злочину або повідомлення про результати ОРД для здійснення перевірки й ухвалення процесуального рішення в порядку ст.ст. 131, 132 КПК України, а також їх долучення до кримінальної справи.

Процедура подання результатів ОРД у вигляді повідомлення містить у собі:

- розгляд питання про необхідність розсекречення відомостей, що становлять державну таємницю, які містяться в репрезентованих результатах ОРД і їхніх носіях;

- оформлення необхідних документів і фактичну передачу результатів ОРД.

Ми повністю поділяємо думку про те, що для додання даним, отриманим у результаті проведення оперативно-розшукових заходів, статусу доказів слідчому і прокуророві необхідно насамперед переконатися в точному й повному виконанні підрозділами, що здійснюють ОРД, установленого законом порядку. У зв'язку з цим при одержанні матеріалів, зібраних у ході оперативно-розшукових заходів, слідчому слід перевірити:

- чи дотримані положення Закону про те, з якою метою має бути проведений певний оперативно-розшуковий захід;

- чи проведений оперативно-розшуковий захід уповноваженим на те державним органом;

- чи передбачені Законом оперативно-розшукові заходи, у результаті яких отримана інформація;

- чи були законними підстави для проведення оперативно-розшукового заходу;

- чи дотриманий установлений Законом особливий порядок проведення, пов'язаний з обмеженням конституційних прав громадян: таємниця листування, телефонних переговорів, телеграфних і інших повідомлень, а також недоторканність житла;

- чи правильно оформлені документи видачі й вилучення предметів.

На цьому етапі визначається програма процесуальних дій зі створення результатів ОРД у допустимі докази у кримінальній справі. [12, с. 115-127].

У ч. 2 ст. 65 КПК України визначені види доказів, у які можуть бути перетворені результати ОРД.

Крім цього, для оперативних працівників важливими завданнями

оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинного порушення авторського і суміжних прав на даному етапі є:

- виявлення оперативно-розшуковим шляхом невідомих слідству епізодів злочинної діяльності осіб, що проходять у кримінальній справі;
- створення умов для підготовки й здійснення окремих слідчих дій;
- протидія спробам впливу зацікавлених у приховуванні слідів злочину осіб на свідків і інших учасників кримінального судочинства;
- забезпечення безпеки потерпілих, свідків і інших учасників кримінального судочинства, які можуть сприяти викриттю злочинців [13, с. 28-30];

- використанням оперативно-розшукових можливостей з метою запобігання спроб ухилення обвинувачуваних і підозрюваних від слідства й суду.

Крім цього, проведене дослідження показало, що саме на етапі ухвалення рішення про порушення кримінальної справи виникають найбільш гострі конфлікти, що негативно відображаються на взаємодії слідства й оперативних підрозділів як на рівні виконавців, так і на рівні керівників. В основі цих конфліктів, як правило, лежать різні критерії оцінки роботи слідчих і оперативних працівників, неякісність оперативних матеріалів, небажання оперативних працівників зрозуміти й виконати обґрунтовані вимоги слідчого про доопрацювання оперативних матеріалів, прагнення слідчого домогтися від оперативних працівників максимальної віддачі до порушення кримінальної справи, невміння слідчого працювати з оперативними матеріалами, невміння слідчого й оперативного працівника встановити психологічний контакт один з одним, некомпетентність, несутимність деяких оперативних працівників і слідчих.

Як показує аналіз практики, існуюча система оцінки ОРД ОВС, як і раніше, орієнтує оперативні підрозділи на кількісні показники щодо виявлених злочинів, що приводить до спрямованості основних зусиль на виявлення великої кількості незначних злочинів, не стимулює роботу з викриття організованих, замаскованих злочинів, не сприяє якості оперативних матеріалів і покращенню взаємодії з органами досудового слідства.

Крім того, проведене дослідження показало, що при використанні результатів ОРД при провадженні кримінальних справ стосовно порушення авторського і суміжних прав існують певні труднощі. Співробітники підрозділів ДСБЕЗ зазначають, що відсутність однакових вимог до якості дослідчої перевірки матеріалів і повноти проведених оперативно-розшукових заходів приводить до того, що в різних районних підрозділах ОВС існують різні підходи до питання порушення кримінальних справ розглянутої категорії.

Ухваливши рішення щодо продовження здійснення оперативно-розшукових заходів у справі (у рамках оперативно-розшукового за-

безпечення розслідування злочину), оперативний працівник разом зі слідчим повинні скласти спільний план проведення оперативно-розшукових заходів і слідчих дій. Якщо буде потреба збереження в таємниці проведених оперативно-розшукових заходів (наприклад, для зменшення кількості осіб, обізнаних про роботу підрозділів ДСБЕЗ у справі), бачиться доцільним складання робочого плану оперативно-розшукового забезпечення розслідування, у якому намічаються й вказуються завдання, строки їхнього рішення.

Тактика проведення оперативно-розшукових заходів залежатиме від характеру завдань, на рішення яких вони спрямовані.

Практика показує, що дії, спрямовані на протидію розслідуванню, переслідують різні цілі, зокрема: вироблення єдиної лінії поведінки осіб, причетних до розслідування кримінальних подій; здійснення тиску на свідків, потерпілих і інших громадян, що володіють інформацією, яка має істотне значення для встановлення істини у справі; приховування предметів або документів, що викривають підозрюваних (обвинувачуваних) осіб у вчиненому; ухилення від слідства й ін. [14]. У сучасних умовах подібного роду зусилля зацікавлених осіб носять нерідко витончений і ретельно продуманий характер.

Забезпечуючи повноту, всебічність і об'єктивність розслідування будь-якого злочину, слідчий використовує весь комплекс кримінально-процесуальних заходів. Одним зі способів рішення цих завдань є використання результатів ОРД у розкритті й розслідуванні злочинів.

Вважаємо за доцільне на підтвердження викладеної нами тези привести думку ряду авторів, що показують ставлення вчених до даної проблеми.

Особливу значущість має близька й зрозуміла для нас точка зору В.Г. Танасевича, який вважав, що «розкриття складного замаскованого злочину практично неможливо без застосування оперативно-розшукових мір» [15, с. 39]. Аналогічної позиції дотримується М.А. Погорецький, який пише, що ОРД виконує особливу соціальну функцію із забезпечення завдань кримінального судочинства [16, с. 312-339]. За справедливою думкою В.К. Зникіна, «одержання фактичної оперативної інформації й, найважливіше, використання її в доказуванні у кримінальній справі, у тому числі й у якості орієнтуючої, – реальний вектор розвитку взаємозв'язку ОРД і кримінального процесу при розкритті злочинів на етапі попереднього розслідування» [17, с. 35]. Таку саму ідею підкреслює Б.Я. Гаврилов, коли вказує, що результати ОРД, здійснюваної в суворій відповідності до Закону «Про оперативно-розшукову діяльність», безумовно, повинні бути використані в процесі розслідування у кримінальній справі [18, с. 15].

У сучасних умовах цінність оперативно-розшукової інформації різко зростає в силу своєї унікальності, оскільки вона може бути отри-

мана переважно з негласних джерел і не може бути нічим замінена. У зв'язку із цим і виникає необхідність її використання у сфері кримінального судочинства. Тому заслуговує на увагу думка самих практичних працівників. Так, слідчі, що розслідували злочини, пов'язані з порушенням авторського і суміжних прав, на питання про те, чи використовували вони в розслідуванні оперативно-розшукові дані, відповіли позитивно (40 % опитаних). На питання: «Які оперативно-розшукові дані використовуєте в розслідуванні?» відповіді слідчих розподілилися таким чином: про осіб, причетних до злочину, – 62 %; про їхні зв'язки – 52 %; про обставини вчинення злочину – 41 %; про можливих свідків – 60 %; про можливі джерела доказів – 16 %; про можливу лінію поведінки підозрюваних, обвинувачуваних осіб – 12 %¹.

Поряд із цим при розслідуванні кримінальних справ, порушених за злочинами, пов'язаними з порушенням авторського і суміжних прав, ключовим завданням є нейтралізація протидії злочинних структур особам, залученим у розслідування злочину. На це вказали 73 % всіх опитаних нами оперативних працівників і слідчих.

Нам уявляється доцільним згрупувати оперативно-розшукові заходи залежно від завдань протидії:

- заходи щодо подолання протидії, спрямованої на знищення або фальсифікацію доказів, що включають підготовку або вчинення злочинів;
- заходи щодо нейтралізації дій злочинців, спрямованих на затягування слідства для одержання вигаду в часі (симуляція різних захворювань, заяви, необґрунтовані клопотання, спрямовані на обман слідства й інші);
- заходи щодо попередження, запобігання й припинення відхилення учасників кримінального процесу від слідства й суду;
- заходи щодо нейтралізації спроб відволікання уваги слідства від істинних намірів злочинців;
- заходи щодо подолання протидії злочинців діяльності підрозділів ДСБЕЗ з відшкодування матеріального збитку;
- заходи щодо нейтралізації протиправного впливу на суб'єктів кримінального процесу.

Оперативно-розшукова інформація, вчасно передана слідчому, надає йому впевненість у правоті при побудові логічних версій, дозволяє вчасно змінити напрямок зусиль щодо встановлення обставин вчиненого злочину, служить істотною передумовою реалізації принципу повного, всебічного й об'єктивного розслідування злочинів.

Цінність оперативно-розшукової інформації полягає також у тому, що її джерелами є, як правило, особи, які належним чином обізнані про злочинну подію або пов'язані з нею обставини, що стосуються незаконно-

¹ Сума перевищує 100%, так як окремі респонденти зазначали кілька варіантів відповідей.

го використання об'єктів авторського і суміжних прав. Це можуть бути як негласні співробітники, так і окремі особи, котрі підтримують тісні стосунки з ними й повідомляють відомості, що мають істотне значення для забезпечення повного й всебічного розслідування злочину [19, с. 149-159].

Значущість оперативно-розшукової інформації стосовно злочинного порушення авторського і суміжних прав істотно підвищується в ситуації, коли оперативний працівник, що працює в тісному контакті зі слідчим, одержує, і головне, вчасно передає в його розпорядження дані, що характеризують не тільки обставини розслідуваної події, але й указують на те, що об'єктивно підтверджує вчинене, де можуть бути виявлені об'єкти, що названі в юридичній літературі «носіями доказової інформації». Особлива цінність подібного роду відомостей визначається тим, що, реалізуючи їх, слідчий одержує можливість процесуальним шляхом установити й зафіксувати наявність невідомих раніше документів і предметів, використаних підозрюваними й обвинувачуваними особами при підготовці або вчиненні злочинів, що порушують авторське й суміжні права.

Розкриття й розслідування цих злочинів, що ставлять під загрозу інтелектуальний потенціал країни, вимагає використання, поряд із гласними кримінально-процесуальними заходами, негласних методів роботи ОВС. У багатьох випадках тільки такими способами можливо одержати оперативно значиму інформацію про мету, завдання, тактику злочинної діяльності перевіряємих (розроблюваних) осіб, конкретні обставини вчинення злочинів тощо, яка реалізується при порушенні кримінальної справи, провадженні слідчих дій.

Підбиваючи підсумки, слід зробити **висновки**, що методика оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням авторського і суміжних прав, являє собою одну зі складних проблем, що перебуває на стику теорії кримінального процесу й ОРД.

Оперативно-розшукове забезпечення розслідування злочинів зазначеного виду має починатися до порушення кримінальної справи, а саме з моменту документування протиправних дій перевіряємих (розроблюваних) осіб, що свідчать про порушення авторського і суміжних прав. Уже на початковому етапі документування розглянутої категорії злочинів оперативним працівникам необхідно планувати свою діяльність так, щоб отримані фактичні дані дозволили згодом слідчому не тільки порушити кримінальну справу за оперативними матеріалами, але й могли бути використані при розслідуванні злочинів, у тому числі при доказуванні злочинного порушення авторського і суміжних прав. Оперативно-розшукове забезпечення розслідування зазначеної категорії злочинів дозволяє не обмежуватися тим, щоб відшукувати докази після заяви правовласників про порушення авторського і суміжних прав, але й у процесі розслідування злочинів установлювати й документувати нові факти порушень авторського і суміжних прав.

Бібліографічні посилання

1. *Богданов Б.Е.* Оперативно-розыскное обеспечение расследования хищений социального имущества, должностных и хозяйственных преступлений: Лекция. – М., 1981.
2. *Хачароев Х.Д.* Организация и тактика оперативно-розыскного обеспечения расследования корыстно-насильственных преступлений: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – М., 1997.
3. *Антонов К.В.* Загально-теоретичні поняття оперативно-розшукового забезпечення досудового слідства // Вісник Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – 2008. – № 1. – Спец. вип. – Ч. 1.
4. *Волынский В.А., Удовыдченко М.А.* Организация и тактика использования результатов оперативно-розыскной деятельности в расследовании преступлений: Лекция. – М., 1999.
5. *Рябков Е.М.* Правовые, организационные и тактические вопросы оперативно-розыскного обеспечения следствия по преступлениям, совершенным группой лиц: Дис. ... канд. юрид. наук. – М., 1990.
6. *Кваша Ю.Ф.* Организация и тактика оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел. Организационно-тактические формы оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел. – М., 1994.
7. *Рязанов В.Д.* Правовые и организационные основы взаимодействия следователя и оперативного работника в период подготовки к реализации материалов оперативной разработки: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – М., 1978.
8. *Бородин С.В., Осипов А.Ф.* Некоторые правовые вопросы взаимодействия следователя и оперативного работника при возбуждении уголовного дела // Бюллетень по обмену опытом оперативной работы. – 1966. – № 37.
9. *Бурькин В.М., Деревягин Ю.Т.* Некоторые проблемы взаимодействия оперативного работника ОБХСС и следователя органов внутренних дел // Труды ВНИИ МВД СССР. – 1973. – № 25.
10. *Кривенко А.И.* Взаимодействие следователя и органов, осуществляющих оперативно-розыскную деятельность. – М., 2006;
11. *Антонов К.В., І.П. Козаченко, О.В. Негодченко, В.М. Тертишник.* Використання в кримінальному процесі матеріалів оперативно-розшукової діяльності та гарантії захисту прав і свобод людини: Монографія. – Дніпропетровськ, 2004.
12. *Антонов К.В., Тертишник В.М.* Допустимість використання при доказуванні даних, здобутих органами оперативно-розшукової юрисдикції // Права людини та інформація: Зб. наук. праць. – К., 2001.
13. *Антонов К.В., Антонов Р.К.* Кримінальна протидія і проблема забезпечення безпеки учасників кримінального процесу // Сторіччя розшуку: історія, сучасність та перспективи: Матер. наук.-практ. конф. – Одеса, 2008.
14. *Бабаева Э.У.* Проблемы теории и практики преодоления противодействия уголовному преследованию: Монография. – М., 2006.
15. Советская криминалистика (теоретические проблемы). – М., 1978.
16. *Погорецький М.А.* Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: Монографія. – Харків, 2007.
17. *Зникин В.К.* Проблемы оперативно-розыскного обеспечения раскрытия и расследования преступлений субъектами вещного права: Монография. – М., 2005.
18. *Гаврилов Б.Я.* Обеспечение законности при реализации органами предварительного следствия материалов оперативно-розыскных мероприятий // Теория и практика использования результатов оперативно-розыскной деятельности в уголовном судопроизводстве: Матер. межд. науч.-практ. конф. – М., 2002.
19. *Антонов Р.К.* Напрямки і можливості використання у кримінальному процесі інформації, отриманої оперативним шляхом // Науковий вісник Луган. держ. ун-ту внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка: Зб. наук. праць. – 2009. – Спец. вип. – Ч. 2.

Надійшла до редакції 27.01.2012